

การออกแบบสินค้าที่ระลึกเพื่อส่งเสริมพิพิธภัณฑ์ให้เป็นศูนย์กลางใหม่
ของการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป จังหวัดสุพรรณบุรี*
DESIGNING SOUVENIR PRODUCTS TO PROMOTE THE MUSEUM AS A NEW CENTER
OF TOURISM: A CASE STUDY OF WAT PHRA RUP MUSEUM,
SUPHANBURI PROVINCE

ศุภารมย์ ประสาทแก้ว^{1*}, รัชพล แยมกสิบ¹, คณิน ไพรวันรัตน์²

Supharom Prasatkaew^{1*}, Ratchapon Yamkeep¹, Khanin Phriwanrat²

¹สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

¹Thaikhadi Research Institute, Thammasat University, Bangkok, Thailand.

²คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

²Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Bangkok, Thailand.

*Corresponding author E-mail: suparom@tu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม “การออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชน” ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาพิพิธภัณฑ์วัดพระรูปสู่การเป็นศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยนำองค์ความรู้จากการทำโครงการในปีที่ 1 และ 2 มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้จากการวิจัยนำไปประยุกต์ในการออกแบบลดทอนสินค้าที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป มีเป้าหมายเพื่อออกแบบลดทอนสินค้าที่ระลึก การคัดสรรลดทอนต่าง ๆ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) ร่วมกันของ 4 ฝ่ายระหว่างคณะนักวิจัย เจ้าอาวาส คณะกรรมการวัด และตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน ผ่านการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง สรุปร่วมกันว่าจะทำการออกแบบลดทอนที่มีลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ของวัดพระรูป เพื่อให้เกิดความแตกต่างจากของที่ระลึกอื่น ๆ จากต้นแบบโบราณวัตถุชิ้นเอกที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป คือ พระพุทธรูปไม้ ที่ใช้ลายพระแท่นวัชรอาสน์ ซึ่งแสดงถึงการตรัสรู้ และเป็นการแสดงว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นเป็นผู้ที่รู้แจ้ง ลายพระแม่ธรณีบีบมวยผม และลายภาพของสัตว์ต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบในภาพเรื่องราวพุทธประวัติตอนผจญมาร-ชนะมาร ได้แก่ ช้าง ม้า นก เต่า โดยผลิตภัณฑ์ต้นแบบของที่ระลึกสำหรับการจัดจำหน่ายในพิพิธภัณฑ์วัดพระรูปมี 3 ชนิด ได้แก่ ถุงผ้า พวงกุญแจ และปลอกกระดาดสำหรับสวมแก้วน้ำ ผลการถ่ายทอดรูปแบบการออกแบบและองค์ความรู้ให้แก่วัดและชุมชน พบว่ามีความพึงพอใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เป็นสินค้าที่ระลึกเพื่อพัฒนาให้พิพิธภัณฑ์วัดพระรูปเป็นศูนย์กลางใหม่ของการท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี

คำสำคัญ: การออกแบบ, สินค้าของที่ระลึก, พิพิธภัณฑ์วัดพระรูป, การท่องเที่ยวสุพรรณบุรี

Abstract

This article is part of an activity—namely, ‘designing community product merchandise to promote community product merchandise’ —which, in turn, is part of a research project titled

‘Developing Wat Phra Rup Temple into a Center of Learning and Creative Economy.’ In this activity, the author applies the knowledge gained from previous projects conducted during the 1st and 2nd years to the designing process. The objective is to synthesize knowledge from research and apply it to designing patterns on souvenir products to promote tourism at Wat Phra Rup Museum. The designing concepts learned from previous projects are applied to the creation of souvenir products. The selection of the patterns using a focus group method discussion between four related parties: the authors, the abbot, the board of directors of Wat Phra Rup Temple, and 10 community representatives through purposive sampling. These parties jointly concluded that the patterns must represent unique characteristics of Wat Phra Rup Temple to make their souvenirs more distinctive. The patterns include a masterpiece of antiques displayed in Wat Phra Rup Museum—the Wooden Buddha’s Footprint made with the *Lai Phra Tan Vajrasana* (Enlightenment Throne of the Buddha) pattern, symbolizing the moment of Enlightenment when Gautama Buddha became enlightened. Another selected pattern is *Lai Phra Mae Thorani Beep Muai Pom* (Mother Earth Goddess Wringing Waters out of her hair), Images of various animals are also used in the designs to complement the main vistas, the history of Buddha during the episode of his encounter with, and triumphant of, the devils, such as the images of elephant, horse bird, and turtle. The prototype souvenirs that will be sold in Wat Phra Rup Museum can be divided into 3 types: cloth bag, keychain, and paper cup sleeves. Regarding the author’s effort to impart souvenir designs and knowledge to the temple and the local community, the results indicated satisfaction among the people. They recognized the practical use of these products and realized that these souvenir products could help promote Wat Phra Rup Museum as a New Center of Tourism in Suphanburi Province.

Keywords: Designing, Souvenir Products, Wat Phra Rup Museum, Suphanburi Tourism

บทนำ

วัดพระรูปอยู่ในตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เมืองโบราณสุพรรณบุรี สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นก่อนสมัยอยุธยาเป็นราชธานี หลักฐานบ่งชี้ที่สำคัญคือ เจดีย์วัดพระรูป ที่เป็นหลักฐานในการนำมาใช้สันนิษฐานกำหนดอายุวัดพระรูปว่าน่าจะถูกสร้างขึ้นในราวพุทธศตวรรษที่ 19 ซึ่งอยู่ในสมัยสุพรรณภูมิ เจดีย์นี้จัดอยู่ในกลุ่มเจดีย์ทรงปราสาทอันหมายถึงเจดีย์ที่มีเรือนหลายชั้นซ้อนกัน เอกลักษณะอยู่ที่ส่วนกลางที่มีการทำเรือนธาตุซ้อน 2 ชั้น เรือนธาตุชั้นล่างอยู่ในผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส แต่ละด้านทำซุ้มจรนำเพื่อประดับพระพุทธรูปประทับยืน ซึ่งการทำซุ้มจรนำนี้คล้ายกับรัตนเจดีย์ในศิลปะสมัยศรีอยุธยาที่วัดจามเทวี จังหวัดลำพูน (สิโรตม์ ภูรินทร์ชัตร์ และคณะ, 2565) นอกจากนั้นแล้วอีกหนึ่งหลักฐานที่ยืนยันความเก่าแก่ของวัดพระรูปยังปรากฏพบอยู่ในโคลงนิราศสุพรรณของสุนทรภู่ โดยโคลงนิราศนี้เขียนขึ้นใน พ.ศ. 2379 ในขณะที่เดินทางมายังเมืองสุพรรณบุรีเพื่อค้นหาเหล็กไหลในป่า

ฝั่งซ้ายฝ่ายปากโพ้น	พิสดาน
มีวัดพระรูปบูรณ	ท่านสร้าง
ที่ถัดวัดปทุมสาร	สงฆ์ อยู่เอย
หย่อมย่านบ้านขุนช้าง	ชิดข้างสวนปลั่ง

ภายในบริเวณวัดพระรูป มีสถานที่สำคัญ 9 แห่ง ที่ถูกคัดสรรให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญ ได้แก่ 1) พิพิธภัณฑ์วัดพระรูป 2) เจดีย์วัดพระรูป 3) พระพุทธรูปปางไสยาสน์ 4) เก๋งจีน 5) พระประธานและอุโบสถ 6) ฐานเจดีย์เก่าหลังอุโบสถ 7) โบสถ์มอญ 8) มณฑปหลวงพ่อดีและอดีตเจ้าอาวาส 9) มณฑปพระพุทธรูปบาทไม้

พิพิธภัณฑ์วัดพระรูปเกิดขึ้นจากคำริของพระครูสุนทรสุวรรณกิจ หรือหลวงพ่อดี และชาวบ้านชุมชนวัดพระรูป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรักษาโบราณวัตถุที่ทรงคุณค่าของวัด จึงได้นำเอาอาคารหอฉันมาบูรณะให้เป็นพิพิธภัณฑ์ ในระยะแรกเริ่มนั้นทำการจัดแสดงวัตถุนชั้นสองของอาคารหอฉัน ของชิ้นสำคัญที่ทำการจัดแสดงนั้น ได้แก่ พระพุทธรูปบาทไม้แกะสลัก พระพุทธรูป ระฆังสำริดมีจารึก ขามกระเบื้องลายครามต่าง ๆ ตูลายรดน้ำ เป็นต้น ในระยะแรกยังมีวัตถุที่ยังไม่ได้ทำการจัดแสดงและทำทะเบียนอยู่เป็นจำนวนมาก จนใน พ.ศ. 2561 คณะนักวิจัยของสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัย และการสร้างนวัตกรรม (บพค.) สำนักงานนโยบายการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) โดยการนำของ ดร. สิโรตม์ ภินันท์ รัชต์ธร ซึ่งได้รับอนุญาตจากพระครูสังฆรักษ์วุฒิปันธุสิริโร (เจ้าอาวาสวัดพระรูป) ให้เข้ามาทำทะเบียนและพัฒนาพิพิธภัณฑ์จากเดิมที่ได้ริเริ่มไว้ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อมุ่งหวังให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยในการดำเนินงานนั้นได้มีการส่งเสริมให้พระภิกษุของวัดได้มีส่วนร่วมในการจัดทำทะเบียนวัตถุ การดำเนินงานดังกล่าวทำให้เกิดเป็นพิพิธภัณฑ์ที่สมบูรณ์และถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยอาคารจัดแสดงได้รับการปรับปรุงให้แข็งแรงและเหมาะสมสำหรับการจัดแสดง ชั้นที่ 1 ของอาคารมีการจัดทำเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พื้นที่ย้อนไปถึงสมัยสุพรรณภูมิ องค์ความรู้ และที่มาของและวัตถุ มีการจัดแสดงพระพิมพ์ต่าง ๆ จากกรุของวัดพระรูป ได้แก่ พระพิมพ์ขุนแผน พระชุดกิมติ่ง รูปปั้นหลวงพ่อดี ใบเสมาทินทราย ชั้นที่ 2 มีการจัดแสดงพระพุทธรูปบาทไม้แกะสลัก พระพุทธรูปหินทรายพุทธศิลป์แบบสมัยพุทธศตวรรษที่ 20 ระฆังสำริดที่มีจารึก ตูลายรดน้ำ คัมภีร์ หนังสือโบราณ เป็นต้น (สิโรตม์ ภินันท์รัชต์ธร และคณะ, 2564)

แม้วัดพระรูป จะมีมรดกทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น แต่ถึงกระนั้นในเชิงการสร้างตราสินค้า (branding) เพื่อนำไปสู่การต่อยอดทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนกลับยังไม่มี ความชัดเจนนัก สภาพการณ์ดังกล่าวนี้มาสู่ความพยายามสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยเพื่อก่อให้เกิดพิพิธภัณฑ์ ประยุกต์ไปสู่การออกแบบ ลวดลายบนสินค้าที่ระลึก เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จึงเกิดการออกแบบลวดลายบนสินค้าที่ระลึกในพิพิธภัณฑ์ที่เกิดจากการหารือร่วมกันระหว่างทีมงาน เจ้าอาวาส และคณะกรรมการวัด โดยได้ข้อสรุปร่วมกันว่าจะออกแบบลวดลายจากต้นแบบโบราณวัตถุขึ้นเอกภายในพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป คือ พระพุทธรูปบาทไม้ โดยออกแบบสร้างสรรค์ลวดลาย (creative) นั้นเพื่อสร้างคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ (value) โดยผลิตภัณฑ์ต้นแบบของที่ระลึกสำหรับการจัดจำหน่ายในพิพิธภัณฑ์วัดพระรูปแบ่งออกเป็น 3 ชนิดได้แก่ ถุงผ้า พวงกุญแจ และปลอกกระดาดสำหรับสวมแก้วน้ำ ในการคัดสรรผลิตภัณฑ์สำหรับการเป็นของที่ระลึกนั้นได้ใช้แนวคิดของการออกแบบผลิตภัณฑ์มาเป็นหลักในการพัฒนาและออกแบบสินค้าที่ระลึก (Phriwanrat, K., 2020) โดยต้องมีปัจจัยในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1) การสื่อความหมาย (meaning) การแสดงให้ผู้รับรู้ถึงที่มาของแนวทางการออกแบบว่ามีความหมายพิเศษหรือความหมายแฝงอย่างไร โดยในการสื่อความหมายนี้จะใช้ลวดลายต่าง ๆ จากพระพุทธรูปบาทไม้เพื่อการสื่อความหมาย 2) การใช้งาน (usability) ผลิตภัณฑ์มีหน้าการใช้งานถูกต้องตามเป้าหมายที่วางไว้ สามารถตอบสนองผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นเหตุให้คณะทำงานตกลงร่วมกันที่จะเลือกเป็นกระเป๋าคาด และพวงกุญแจ ซึ่งเป็นของที่สามารใช้ได้ทุกเพศ ทุกวัย อีกทั้งทางวัดมีเป้าหมายที่จะทำซุ้มเครื่องดื่มไว้บริการแก่ผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์หรือทำบุญ ในลักษณะโรงทาน จึงเป็นแนวทางในการจัดทำปลอกกระดาดสำหรับสวมแก้วน้ำ เพื่อให้เกิดความสวยงามและเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์อีกทางหนึ่ง 3) รูปแบบ (form) ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาต้องมีความสวยงามน่าใช้ตรงตามรสนิยมของผู้บริโภค เข้ากับวิถีการดำเนินชีวิต แฟชั่น มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์

หรือแนวโน้มที่เป็นตามความต้องการของผู้บริโภค (สุชาติ อิ่มสำราญ และคณะ, 2564) และที่สำคัญต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานทางการตลาดและความเป็นไปได้ในการผลิต ซึ่งการผลิตผลิตภัณฑ์นั้นต้องคำนึงถึงหน้าที่การใช้งาน ความทนทาน การเก็บรักษา ประสิทธิภาพ ความปลอดภัย น้ำหนัก พื้นที่ใช้สอย สุนทรียศาสตร์ ต้นทุน และความสะดวกต่อการเก็บรักษา โดยในการออกแบบผลิตภัณฑ์นั้นได้นำเรื่องของสุนทรียศาสตร์มาเป็นหลักในการกำหนดลวดลาย ซึ่งสุนทรียศาสตร์นั้นเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ที่ว่าด้วยความงาม 2 ประการด้วยกัน คือ คุณค่าภายนอกซึ่งเกี่ยวข้องกับการมองเห็น และคุณค่าภายในซึ่งเกี่ยวกับคุณค่าภายในจิตใจ ซึ่งการออกแบบตามแนวคิดสุนทรียศาสตร์นี้จะทำให้นักท่องเที่ยวเห็นรูปลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่สวยงาม และแสดงถึงความหมายที่แฝงอยู่ในลวดลาย (พนัชร สิมะจรรยา และเอกรินทร์ จินดา, 2561) ส่วนประโยชน์การใช้สอยนั้นจะคำนึงถึงการนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการเป็นของใช้ส่วนตัวและการไปเป็นของฝาก ของที่ระลึกเป็นผลิตภัณฑ์ที่แฝงไปด้วยลายอัตลักษณ์เฉพาะนำไปสู่ความประทับใจ และสร้างการระลึกถึง วัดพระรูป กระตุ้นให้เกิดการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำทั้งในพื้นที่วัดพระรูปรวมถึงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทางวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัย นำไปประยุกต์ใช้สร้างผลิตภัณฑ์
2. เพื่อออกแบบลวดลายบนสินค้าที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวพิกิภัณฑ์วัดพระรูป

วิธีดำเนินการวิจัย

คณะนักวิจัยดำเนินการวิจัยโดยเริ่มจากการสร้างการสนทนากลุ่ม (Focus group) ร่วมกันของ 4 ฝ่ายระหว่างคณะนักวิจัย เจ้าอาวาส คณะกรรมการวัดและตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน ผ่านการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อให้ได้ข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับการออกแบบลวดลายที่มีลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ของวัดพระรูป โดยการดำเนินงานการออกแบบลวดลายบนสินค้าที่ระลึกพิกิภัณฑ์จะทำผ่าน 3 กระบวนการ (Mikell, P. G., 2000) คือ $P = \text{PRODUCT}$ หรือเรื่องของการเลือกผลิตภัณฑ์ $S = \text{SERVICE}$ การบริการส่วนครบ จัดทำขึ้นเพื่อเสริมตัวผลิตภัณฑ์ให้มีคุณค่า และประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การให้องค์ความรู้ หรือนำสินค้า ผ่านสัญลักษณ์ QR CODE ได้รับรู้ถึงความหมาย ที่มาของลวดลายบนผลิตภัณฑ์ $B = \text{BUSINESS}$ แผนธุรกิจ โดยทำการวางแผนจัดจำหน่ายในงานการฟื้นฟูประเพณีสักการะพระพุทธรูป เพื่อเป็นการเปิดตัวสินค้า จัดทำช่องทางการจำหน่ายออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของวัดพระรูปเพื่อเพิ่มช่องทางในการขายสินค้า และวางแผนการจัดส่ง และชำระเงินออนไลน์สำหรับการขายผ่านเว็บไซต์ของร้าน

ผลการวิจัย

1. การสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัย นำไปประยุกต์ใช้สร้างผลิตภัณฑ์

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น จากการดำเนินงานของโครงการในปีที่ 1 ทำให้เกิดผลคือ การรวบรวม และขึ้นทะเบียนวัตถุโบราณและสิ่งของสำคัญของวัดพระรูป ส่วนในปีที่ 2 เป็นการจัดทำพิกิภัณฑ์ ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง “การวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับพิกิภัณฑ์วัดพระรูป จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต” โดยมีเป้าหมายคือการจัดทำพิกิภัณฑ์วัดพระรูปเป็นต้นแบบพิกิภัณฑ์วัดที่เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีการจัดแสดงเป็นนิทรรศการชุดต่าง ๆ เช่น นิทรรศการชุดพัฒนาการวัดพระรูป นิทรรศการชุดภาพถ่ายเก่า รวมถึงการจัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุชิ้นสำคัญ ซึ่งจากการจัดแสดงวัตถุทั้งหมดสามารถแบ่งออกมาเป็นของชิ้นเอกในพิกิภัณฑ์ทั้งหมดจำนวน 6 ชิ้นด้วยกัน คือ

1.1 พระพิมพ์กรุวัดพระรูป วัดพระรูปเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่มีการพบพระพิมพ์กรุโบราณเป็นจำนวนมาก และมีความงดงามเก่าแก่ตามอายุของวัดที่อยู่ในสมัยสุพรรณภูมิ และเกือบทั้งหมดเป็นเนื้อดินเผา ประกอบด้วยดินเป็นมวลสารหลัก ผสมกับมวลสารอื่น ๆ เนื้อพระมีหลากหลายสีแต่ส่วนมากเป็นสีแดงอิฐ ในชุดพระ

พิมพ์กรุวัดพระรูปนั้นประกอบด้วย พระขุนแผนพलयงม พระสีกร พระมอญแปลง พระนาคนปรก พระพันวาษา เป็นต้น

1.2 พระเครื่องวัดมณฑลของหลวงพ่อดี หรือพระครูสุนทรสุวรรณกิจ พระเกจิอาจารย์ชื่อดังเมืองสุพรรณบุรี โดยหลวงพ่อดี สร้างพระเครื่องนี้ขึ้นเพื่อนำเงินมาบูรณะวัดพระรูปที่ในขณะนั้นมีสภาพทรุดโทรม พระเครื่องที่หลวงพ่อดีสร้างนั้นมีหลายรุ่น แต่ในรุ่นแรก ๆ ของการสร้างหลวงพ่อดีจะทำการคัดเลือกดินเหนียว นวดดิน และกดพิมพ์ด้วยตนเอง โดยพระเครื่องนี้เป็นที่ยอมรับในเรื่องพุทธคุณที่ช่วยให้แคล้วคลาดจากภัยอันตราย

1.3 พระพุทธรูปไม้วัดพระรูป พระพุทธรูปไม้วัดพระรูปมีลักษณะเป็นแผ่นไม้เนื้อแข็งรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านหน้าสลักเป็นภาพพระพุทธรูป ส่วนด้านหลังสลักเป็นภาพพระพุทธรูปประวัติตอนมารผจญ – ชนมาร (ตรัสรู้) ตรงกลางภาพเป็นรูปพระแท่นวัชรอาสน์ พระแท่นที่พระพุทธรูปประทับนั่งตรัสรู้ ฐานด้านล่างเป็นยักษ์ 5 ตน ท่าทางอยู่ในลักษณะแบกพระแท่น ด้านข้างพระแท่นมีพระแม่ธรณีบีบมวยผม ซึ่งจากเครื่องแต่งกายและท่าทางของเหล่ามารนั้นสันนิษฐานว่าเป็นศิลปะสมัยอยุธยาช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังปรากฏภาพสัตว์นานาชนิดไม่ว่าจะเป็นช้าง นก เต่า ม้า

1.4 บุษบกธรรมมาสน์วัดพระรูป สร้างจากไม้ลังรักปิดทอง ประดับกระจก ส่วนฐานเป็นฐานสิงห์ชั้นเดียวต่อด้วยชั้นหน้ากระดาน ทั้งหมดมีลักษณะโค้งตกท้องช้างและมีกระจังปฏิฐานประดับทุกชั้น ฐานที่รองรับเรือนธาตุมีลักษณะยึดสูง โดยแต่ละด้านประดับครุฑแบก และแต่ละมุมประดับสิงห์แบก เหนือขึ้นไปประดับกระจังปฏิฐานขนาดใหญ่ การประดับในลักษณะนี้เริ่มมีในสมัยอยุธยาตอนปลาย ด้านหน้าธรรมมาสน์มีบันไดนาค ซึ่งเป็นของสร้างใหม่ทดแทนของเดิมที่สูญหายไป และแพะหมอบไว้สำหรับพระสงฆ์เหยียบขึ้นลงธรรมมาสน์

1.5 รัชสมัยวัดพระรูป ทรงระฆังเป็นแบบที่นิยมสร้างในสมัยอยุธยา ระฆังใบนี้มีความสำคัญคือ ปรากฏจารึกข้อความระบุ พ.ศ. 2242 หูระฆังหล่อเป็นรูปหัวนาค 4 หัว อันเป็นสัญลักษณ์ถึงการเชื่อมต่อระหว่างโลกมนุษย์กับสวรรค์

1.6 จารึกลานทองวัดพระรูป จารึกเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า วัสดุเป็นทองคำ จารึกด้วยอักษรขอมสมัยอยุธยา อายุราวพุทธศตวรรษที่ 20 ขุดพบเมื่อ พ.ศ. 2485 มีข้อความจารึก 2 บรรทัด ความว่า พระมหาเถรชัยโมลี นาม พระมหาเถรศรีราชโมลี อวย แปลได้ว่า พระมหาเถรรูปหนึ่งมีนามเดิมว่า “พระมหาเถรชัยโมลี” ได้รับพระราชทาน (อวย) สมณศักดิ์เป็น “พระมหาเถรศรีราชโมลี”

ผลการศึกษาเชิงพื้นที่ที่คัดเลือกโบราณวัตถุและศิลปวัตถุที่โดดเด่นประกอบการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยนำไปสู่ออกแบบสินค้าที่ระลึกในพิพิธภัณฑ์วัดพระรูปที่ร่วมสมัยสะท้อนความโดดเด่นของพื้นที่แต่ยังคงไว้ซึ่งหลักการและความถูกต้องตามกาลเทศะตามหลักพุทธศาสนา

2. ออกแบบสินค้าที่ระลึกในพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป

2.1 การกำหนดกฎเกณฑ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ต้องเป็นการออกแบบที่มีการสื่อความหมายเป็นตัวแทนองค์ความรู้และแสดงถึงอัตลักษณ์ที่สำคัญของวัดพระรูป ที่สำคัญลวดลายที่นำมาใช้บนผลิตภัณฑ์ต้องไม่สร้างความเสื่อมเสียจนส่งผลกระทบต่อวัด หรือขัดต่อความเชื่อความศรัทธาของคนส่วนใหญ่ โดยมีกลุ่มเป้าหมายของผู้ที่จะซื้อผลิตภัณฑ์คือ นักท่องเที่ยวทั่วไปที่ไม่มีการกำหนดช่วงอายุ นำมาสู่การเห็นชอบร่วมกันระหว่างนักวิจัย ตัวแทนจากวัดพระรูป และตัวแทนจากพิพิธภัณฑ์ ในการเลือกออกแบบลวดลายลงบนถุงผ้า พวงกุญแจ และปลอกกระดาดสำหรับสวมแก้วน้ำ

2.2 การออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์นั้นได้ทำการคัดเลือกจากของขึ้นเอก 6 ชิ้น ที่จัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป โดยวัตถุที่ผ่านข้อกำหนดของวัดและคณะนักวิจัย คือ พระพุทธรูปไม้ ซึ่งการเลือกลวดลายนั้นได้คำนึงจากแนวคิดการสื่อความหมาย (meaning) เพื่อแสดงให้เห็นผู้ใช้ของที่ระลึกรับรู้ถึงที่มาของแนวทางการออกแบบว่ามีความหมายพิเศษหรือมีความหมายแฝง

พระพุทธรูปไม้ ไม้ไซของวัดที่มีมาแต่เดิม มีความเชื่อว่า พระพุทธรูปไม้เนื้อนํ้ามา อ้างอิงหลักฐานจากแผ่นไม้ที่จารึกเรื่องการสร้างมณฑปพระพุทธรูปไม้วัดพระรูป “ได้รับข่าวเล่าต่อ ๆ กันมาว่า ฝ่าพระพุทธรูปไม้เนื้อนํ้ามาแต่เหนือกับพระพุทธรูปองค์หนึ่งนี้ก่อนกรุงเก่า....” พระเจ้านิยธรวัดพระรูปจึงได้ชักชวนชาวบ้านและคณะสงฆ์ร่วมกันบริจาคทรัพย์สร้างมณฑปเพื่อประดิษฐานพระพุทธรูปไม้ โดยสร้างไว้ที่ริมแม่น้ำสุพรรณบุรี บริเวณที่เคยเป็นหมู่กุฏิสงฆ์ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อหนึ่งในเรื่องที่มาของพระพุทธรูปไม้ ว่ามาจากคำบอกเล่าของพระเทพวงศาจารย์ (หลวงพ่เป่ลื้อ) ได้เล่าว่าท่านได้รับฟังมาจากปู่ย่า ตาทวด ว่าเมื่อครั้งสงครามไทย - พม่า (ครั้งเสียกรุง) พม่าเที่ยวกวาดต้อนผู้คนไปเป็นเชลย พระภิกษุรูปหนึ่งที่วัดเขาดิน (อยู่ทางตะวันตกของวัดพระรูป ห่างกันประมาณ 15 กิโลเมตร) เกิดเสียดายพระพุทธรูปนี้จึงเอาไปซ่อนไว้ เมื่อสงครามสงบวัดเขาดินก็ไม่มีพระภิกษุจำพรรษาอยู่ ภิกษุนั้นจึงต่อแพลำเลียงพระพุทธรูปนี้มาขึ้นไว้ที่วัดพระรูป

พระพุทธรูปไม้วัดพระรูปนี้มีลักษณะเป็นภาพสลักบนแผ่นไม้เนื้อแข็งรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า และเป็นพระบาทเบื้องขวา การสลักรูปพระพุทธรูปนี้มีลักษณะนูนออกมา โดยมีการจัดเรียงรูปมงคล 108 ประการอยู่ในธรรมจักรที่มีขนาดใหญ่เต็มส่วนกว้างของฝ่าพระบาท พื้นพระบาทและนิ้วพระบาทสลักเป็นเส้นลายกันหอยด้านข้างของพระพุทธรูปทำเป็นกรอบรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสภายในมีบุคคลสวมเครื่องทรงถือพระขรรค์นั่งในท่ามหาราชลีลา สันนิษฐานว่าเป็นท้าวจตุโลกบาล หรือจตุราศมหาราช ภาพสลักที่สันนิษฐานว่า คือ ท้าวจตุโลกบาลนั้นในทางพุทธศาสนา หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลความประพฤติของมนุษย์โลก โดยท้าวจตุโลกบาลทั้ง 4 เป็นผู้ดูแลปกครองสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกาในแต่ละทิศ พระองค์มีหน้าที่คอยปกป้องอันตรายให้แก่มนุษย์ อันได้แก่ ท้าวธตรฐ ปกครองทิศตะวันออกของเขาสุเมรุ เป็นใหญ่ในหมู่คนธรรพ์ และเทวดาในทิศนี้ ท้าววิรูปักษ์ ปกครองทิศใต้ของเขาสุเมรุ เป็นใหญ่ในหมู่ยักษ์ ฝิเสื้อ อสูร และกุมภกันท์ ท้าววิรูปักษ์ ปกครองทิศตะวันตกของเขาสุเมรุ เป็นใหญ่ในหมู่เทวดานาค และท้าวเวสสุวัณ ปกครองทิศเหนือของเขาสุเมรุเป็นใหญ่ในหมู่ยักษ์และเทวดาในทิศนี้ การทำภาพท้าวจตุโลกบาล ที่กำลังถือพระขรรค์นี้อาจหมายความว่าพระพุทธรูปนี้จะมีจะมีท้าวจตุโลกบาลคอยปกป้องรักษาอยู่ตลอดไป ส่วนภาพสลักด้านหลังของพระพุทธรูปเป็นภาพพุทธประวัติตอนตรัสรู้ สลักภาพเล่าเรื่องตอนมารผจญ - ชนมาร ตรงกลางเป็นพระแท่นวัชรอาสน์ หรือที่ประทับนั่งตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ด้านล่างพระแท่นมียักษ์ 5 ตน กำลังแบกพระแท่นอยู่ มีแม่พระธรณีอยู่ด้านซ้ายใกล้บัลลังก์ในท่าบีบมวยผมเพื่อให้น้ำท่วมเหล่ามาร ด้านขวาเป็นภาพพญามารขี่ช้างคีรีเมขลในท่าแผลงศร มีบรรดาเสนามารขี่ช้างและเดินเท้าเพื่อคอยรังควานพระพุทธรูป เหนือศีรษะช้างคีรีเมขลมีนกตัวใหญ่กำลังกางปีก ได้ร่างข้างมีนกสองตัว ความหมายของการเลือกสลักภาพนี้สันนิษฐานได้ว่าเป็นตอนสำคัญที่สุดของพุทธประวัติ ที่แสดงให้เห็นว่าพระโพธิสัตว์ตรัสรู้เป็นสัมมาสัมพุทธเจ้า อันแสดงถึงความเป็นผู้รู้แจ้งในโลกวิทู

ด้านที่แสดงลายสัญลักษณ์มงคล 108 ประการ	ด้านที่แสดงเรื่องราวพระพุทธประวัติ ตอนมารผจญ - ชนมาร
	

ภาพที่ 1 ภาพรอยพระพุทธรูป

2.3 ขั้นตอนการดำเนินงานกระบวนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการนำลายจากภาพสลักทั้งสองด้านของพระพุทธรูปไม้ เป็นการนำเสนอตามลายเส้นที่อ้างอิงจากภาพต้นแบบ ไม่ได้มีการลดทอนลายเส้น ซึ่งการเลือกลายต้นแบบนั้นแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.3.1 การให้ความสำคัญในแง่ความหมายของภาพ ได้แก่ ลายเส้นท้าวจตุโลกบาลทั้ง 4 ซึ่งเป็นผู้ดูแลปกครองสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกาในแต่ละทิศ พระองค์มีหน้าที่คอยปกป้องอันตรายให้แก่มนุษย์ และความหมายที่ว่าพระพุทธรูปนี้จะมีท้าวจตุโลกบาลคอยปกป้องรักษาอยู่ตลอดไป ลายพระแท่นวัชรอาสน์ พระแท่นที่แสดงถึงการตรัสรู้ ซึ่งเป็นการแสดงถึงว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นเป็นผู้ที่รู้แจ้ง ลายพระแม่ธรณีบีบมวยผม ผู้ซึ่งปรากฏกายขึ้นมาบีบมวยผมเพื่อให้เกิดน้ำท่วมไล่เหล่าพญามารไม่ให้ขัดขวางการตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขององค์พระโพธิสัตว์

2.3.2 การให้ความสำคัญในแง่ความสวยงามและการเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวในภาพ โดยเป็นภาพของสัตว์ต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบภายในภาพเรื่องราวพุทธประวัติตอนผจญมาร ได้แก่ ช้าง ม้า นก เต่า และเสลี่ยงบนหลังช้างที่พญามารนั่งอยู่ขณะที่กำลังขัดขวางการตรัสรู้ขององค์พระโพธิสัตว์ เนื่องจากการนำลายเส้นที่อ้างอิงจากต้นแบบมาใช้เป็นลวดลายของผลิตภัณฑ์ ดังนั้นจึงเป็นการจัดวางลวดลายตามขนาดของพื้นที่ ซึ่งจะมีขนาดเล็กบ้าง ใหญ่บ้าง มีทั้งแบบวางภาพเดี่ยวและภาพคู่ โดยจะเป็นการวางลวดลายทั้งสองด้าน ด้านหนึ่งเป็นลวดลายต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในเรื่องราวพุทธประวัติตอนผจญมาร ส่วนอีกด้านเป็นลายสัญลักษณ์ของพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป และท้าวจตุโลกบาลทั้ง 4 โดยวางตำแหน่งเลียนแบบของพระพุทธรูปไม้

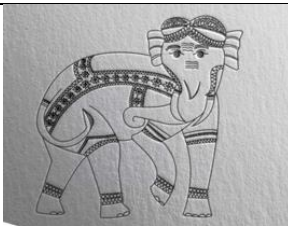
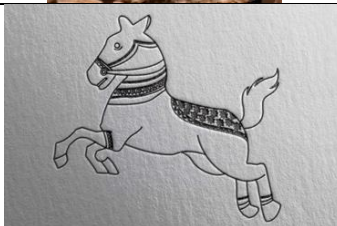
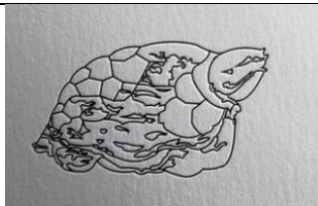
ภาพที่ 2 ภาพสัญลักษณ์พิพิธภัณฑ์วัดพระรูป

ภาพที่ 3 ชุดภาพต้นแบบและชุดภาพลายเส้นท้าวจตุโลกบาล

พระแท่นวัชรอาสน์	พระแม่ธรณีบีบมวยผม
	
	

ภาพที่ 4 ภาพต้นแบบและภาพลายเส้น

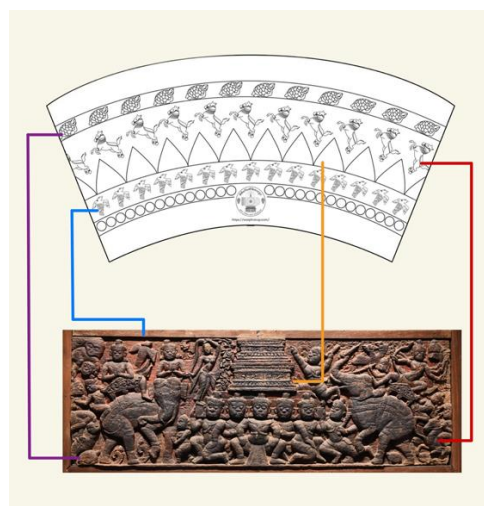
ภาพที่ 5 ภาพต้นแบบและภาพลายเส้นสัตว์ต่าง ๆ
ที่เป็นองค์ประกอบภายในภาพเรื่องราวพุทธประวัติตอนผจญมาร

ลายสัญลักษณ์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จตุโลกบาล ทั้ง 4 วางตำแหน่งตาม แบบของพระพุทธรูปไม้	ลายพระแท่นวัชรอาสน์ และพระแม่ธรณีบีบมวยผม	ลายสัตว์ต่าง ๆ
		

ภาพที่ 6 ต้นแบบถุงผ้าพิมพ์ภาพลาย

ภาพที่ 7 ต้นแบบพวงกุญแจลายสัตว์ต่าง ๆ

ภาพที่ 8 ต้นแบบปลอกกระดาดาชวมแก้วลายสัตว์ต่าง ๆ

อภิปรายผล

การออกแบบสินค้าที่ระลึกเพื่อส่งเสริมพิพิธภัณฑ์ให้เป็นศูนย์กลางใหม่ของการท่องเที่ยว จากกรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์วัดพระรูป สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้จากแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่กล่าวในตอนต้นว่า การออกแบบลวดลายบนสินค้าที่ระลึกในพิพิธภัณฑ์ผ่านการทำงานร่วมกันในหมู่ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง วางอยู่บนพื้นฐานการออกแบบสร้างสรรค์เพื่อสร้างคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ ในการศึกษาที่ใช้สัญลักษณ์พิพิธภัณฑ์วัดพระรูป เพื่อช่วยเสริมสร้างบรรยากาศและแสดงความเชื่อมั่นในสถานที่ที่เป็นที่รู้จักและกระตุ้นความทรงจำของผู้ใช้ โดยต้องคำนึงถึงคุณสมบัติ 3 ประการต่อไปนี้

1. การสื่อความหมาย (meaning) ที่ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจต่อผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป จังหวัดสุพรรณบุรีบางส่วน ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ได้ช่วยกระตุ้นให้ผู้คนมีประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันภายใต้สถานที่หนึ่ง ๆ ในที่นี้คือพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป จังหวัดสุพรรณบุรี และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับจุลภาค สอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง การจัดการการสื่อความหมายของศิลปะไทยในสนามบินสุวรรณภูมิ ของ ศุภชัย ชาญวรรณกุล และเทิดชาย ช่วยบำรุง ที่กล่าวว่าการจัดการการสื่อความหมายของศิลปะไทยโดยมีสนามบินสุวรรณภูมิ เป็นจุดหนึ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจให้กับผู้โดยสารได้ การสื่อความหมายและการจัดการที่ดีมีส่วนช่วยทำให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจ สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน สร้างความประทับใจให้กับผู้มาเยือน และก่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในอีกทางหนึ่ง (ศุภชัย ชาญวรรณกุล และเทิดชาย ช่วยบำรุง, 2562)

2. การใช้งาน (usability) ที่ต้องตรงกับวิถีชีวิตของผู้ใช้บริการ การทำงานร่วมกันในหมู่ภาคีเครือข่ายทำให้เกิดการสังเคราะห์ความคิดร่วมกันจนได้เป็นข้อสรุปว่า ถุงผ้า พวงกุญแจ และปลอกกระดาดสำหรับใส่แก้วน้ำ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้ใช้บริการพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของปานฉัตต์ อินทร์คง ที่ให้ข้อเสนอว่าการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์มีความจำเป็นต้องให้ผู้บริโภคได้รับรู้ถึงประโยชน์ใช้สอยนั้น (ปานฉัตต์ อินทร์คง, 2556) เช่นเดียวกับวัฒนะ จูฑะวิภาต ที่มองว่าการสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการใดหนึ่ง ควรสร้างสรรค์หรือปรับปรุงจากสิ่งดั้งเดิมให้มีความร่วมสมัย และต้องสามารถใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน (วัฒนะ จูฑะวิภาต, 2545)

3. รูปแบบ (form) ที่นอกจากต้องสวยงามตามสมัยนิยมแล้ว ผลิตภัณฑ์ยังต้อง มีความทนทาน การเก็บรักษา ประสิทธิภาพ ความปลอดภัย ความสะดวกต่อการบำรุงรักษา น้ำหนัก พื้นที่ใช้สอย สุนทรียศาสตร์ ต้นทุน และความสะดวกต่อการเก็บรักษา ซึ่งสอดคล้องและถูกเพิ่มเติมด้วยแนวคิดของ จุรีวรรณ จันทผลา ที่เสนอหลักการในออกแบบผลิตภัณฑ์ว่าต้องมี หน้าที่ของการนำไปใช้ ความประหยัด ความทนทาน โครงสร้างวัสดุ ความสวยงาม อีกทั้งยังต้องมีความโดดเด่นเฉพาะตัว (จุรีวรรณ จันทผลา และคณะ, 2559)

อาจกล่าวได้ว่าผลสำเร็จของการดำเนินงานผ่านการออกแบบและจัดทำ ถุงผ้า พวงกุญแจ และปลอกแก้วกาแฟ ที่เกิดจากการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งเจ้าอาวาสวัดพระรูป ผู้ประกอบการและผู้นำชุมชน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และคณะนักวิจัย และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ ซึ่งมีคุณูปการ คือ จะเป็นต้นทุนขั้นดีในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์และสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเกิดจากความต้องการของคนในพื้นที่ที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรมอย่างแท้จริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับจุลภาคที่นอกจากการสร้างรายได้ให้แก่วัดแล้วในอนาคตอาจขยายผลไปสู่การสร้างงานสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนได้หากปรับจากการรับสินค้ามาจำหน่ายสู่การเป็นผู้ลงมือผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ได้ด้วยตนเองในทุกกระบวนการ ตั้งแต่ต้นน้ำยันปลายน้ำและเป็นสินค้าที่ระลึกเพื่อพัฒนาให้พิพิธภัณฑ์วัดพระรูปเป็นศูนย์กลางใหม่ของการท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี อันจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนการเป็นแหล่งเรียนรู้และเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากการวิจัยนำไปประยุกต์ในการออกแบบลวดลายบนสินค้าที่ระลึกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมวัดพระรูปมีเป้าหมายเพื่อออกแบบลวดลายบนสินค้าที่ระลึก การคัดสรรลวดลายต่าง ๆ ด้วยการ Focus group ร่วมกันของ 4 ฝ่ายระหว่างคณบดีวิจัย เจ้าอาวาส คณะกรรมการวัด และตัวแทนชุมชน จำนวน 10 คน ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง สรุปร่วมกันว่าจะทำการออกแบบลวดลายที่มีลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ของวัดพระรูป โดยผลิตภัณฑ์ต้นแบบของที่ระลึกสำหรับการจัดจำหน่ายในพหุวัฒนธรรมวัดพระรูปมี 3 ชนิด ได้แก่ ถุงผ้า พวงกุญแจ และปลอกกระดาดสำหรับสวมแก้วน้ำ (PRODUCT) โดยการออกแบบและจัดทำสินค้าเพื่อบรรลุถึงความพึงพอใจของลูกค้าและความต้องการของภาคีเครือข่าย พัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สร้างการสนับสนุนระหว่างคนในซึ่งได้แก่นักวิจัยและบุคลากรของวัดกับคนนอกซึ่งส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนิกชนที่สนใจแวะเวียนเข้ามาใช้บริการในอาคารพหุวัฒนธรรมวัดพระรูป ดังนั้นเพื่อให้เกิดความแตกต่างจากของที่ระลึกอื่น ๆ จากต้นแบบโบราณวัตถุชิ้นเอกที่จัดแสดงภายในพหุวัฒนธรรมวัดพระรูป คือ พระพุทธรูปไม้ พระแม่ธรณีบีบมวยผม และลายภาพของสัตว์ต่าง ๆ ได้แก่ ช้าง ม้า นก เต่า (SERVICE) ให้ความหมาย ที่มาของลวดลาย ที่นำมาออกแบบลงบนผลิตภัณฑ์ ผ่านสัญลักษณ์ QR CODE นอกจากจะเป็นการบริการเสริมจากผู้ผลิตแล้ว ยังเป็นการสร้างประสบการณ์ร่วมของผู้คนกับโบราณวัตถุศิลปวัตถุในพหุวัฒนธรรม กระตุ้นให้มีการเข้าชมพหุวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง มีการประยุกต์ใช้งานเทคโนโลยีคิวอาร์โค้ดในพหุวัฒนธรรมเครื่องถ้วย เอเซียตะวันออกเฉียงใต้ โดยระบบนี้จะอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้สามารถทราบรายละเอียดของผลงานที่จัดแสดงและนำเสนอในรูปแบบมัลติมีเดียให้มีความน่าสนใจเพื่อให้ผู้ใช้ที่มีจำนวนมากสามารถรับรู้ถึงข้อมูลได้อย่างทั่วถึงตามความต้องการของแต่ละบุคคล และนำเสนอให้เป็นที่น่าสนใจและกระตุ้นให้มีการเข้าชมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น ผลการถ่ายทอดรูปแบบการออกแบบและองค์ความรู้ให้แก่วัดและชุมชน พบว่ามีความพึงพอใจ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง คณะทำงานจึงวางแผนจัดจำหน่ายในงานการฟื้นฟูประเพณีสักการะพระพุทธรูป เพื่อเป็นการเปิดตัวสินค้า (BUSINESS) จัดทำช่องทางการจำหน่ายออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของวัดพระรูปเพื่อเพิ่มช่องทางในการขายสินค้า และวางแผนการจัดส่ง และชำระเงินออนไลน์ สำหรับการขายผ่านเว็บไซต์ของร้าน อย่างไรก็ตามแผนธุรกิจที่จะกระทำผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศจะต้องสามารถให้ข้อมูลของผลิตภัณฑ์และบริการลูกค้าอย่างสะดวกรวดเร็ว ใช้งานง่าย มีความถูกต้องเชื่อถือได้ และให้ข้อมูลอย่างเพียงพอจัดการระบบที่ดีจะส่งผลให้ลูกค้าจะเกิดความเชื่อถือต่อการใช้บริการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้อีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- จตุรพรรณ จันทลา และคณะ. (2559). การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอไทยทรงดำเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตามแนวทาง เศรษฐกิจสร้างสรรค์. วารสาร Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 9(2), 82-98.
- ปานฉัตร อินทร์คง. (2556). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ระลึกชนเผ่าภาคเหนือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์: กรณีศึกษาชนเผ่าม้งและเย้า. เชียงราย: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พนัชกร สิมะขจรบุญ และเอกรินทร์ จินดา. (2561). การออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ขนมหวานพื้นถิ่นของชุมชนเทศบาลตำบลบางตะบูน จังหวัดเพชรบุรี เพื่อพัฒนาให้เป็นสินค้าการท่องเที่ยว. วารสาร Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ, 11(1), 3,634-3,625.
- วัฒนะ จุฑาวิภาต. (2545). ศิลปะพื้นบ้าน. กรุงเทพมหานคร: ลีประภา.
- ศุภชัย ชาญวรรณกุล และเทิดชาย ช่วยบำรุง. (2562). การจัดการการสื่อความหมายของศิลปะไทยในสนามบินสุวรรณภูมิ. วารสารวิชาการนวัตกรรมการสื่อสารสังคม, 7(1), 25-34.

- สิโรตม์ ภินันท์รัชต์ธร และคณะ. (2564). การวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมกับสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 (ปีที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช).
- _____. (2565). การวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับพิพิธภัณฑ์วัดพระรูป จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมกับสังคมไทยในศตวรรษที่ 21 (ปีที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช).
- สุชาติ อิมสำราญ และคณะ. (2564). การออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากอัตลักษณ์ศิลปะพื้นบ้านสำหรับนักท่องเที่ยว. วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล., 33(2), 115-129.
- Mikell, P. G. (2000). *Automation, Production Systems, and Computer-Integrated Manufacturing*. (2nd ed.). New Jersey, U.S.: Prentice Hall.
- Phriwanrat, K. (2020). The Research and Development of Tie-dyed Handicraft Products from Krabi Province for the Designing of Ko Klang Community's Contemporary Souvenirs, Leading Krabi Province to Creative City. *Humanities, Arts and Social Sciences Studies (HASSS)*, 20(1), 119-137.